

KARTIRANJE MESTNIH FUNKCIJ

NALOGA: kartiranje starega mestnega jedra Kranja

Namen kartiranja starega mestnega jedra je bila ugotovitev prevladujočih funkcij stavb v mestu. Na priloženem tlorisu, smo pobarvali stavbe z določeno barvo, glede na funkcijo, ki jo stavba opravlja in iz tega ugotovili naše rezultate.

Samo mesto Kranj, je na območju starega mestnega jedra poseljeno že od nekdaj (omenja se že v 13. stoletju), zato ni čudno, da smo prvo opazili da so stavbe zelo stare, strnjene med seboj, ulice pa so zelo ozke. Samo mestno jedro je bilo nedavno obnovljeno, prav tako so bile obnovljene skoraj vse stavbe, vendar vseeno izražajo značilno podobo starega mestnega jedra.

Sam tloris mesta je v grobem v obliki kvadrata, z dvema vpadnicama v mesto. Oba trga, Maistrov trg in Glavni trg, sta med sabo povezana s Prešernovo ulico, ki je tudi najpomembnejša, glavna ulica v mestu. Vzporedno z njo poteka tudi Tavčarjeva ulica, ki se lijakasto zožuje proti Maistrovem trgu. Mestno jedro potem sestavlja še nekaj manj pomembnih stranskih ulic (npr. Tomšičeva ulica, Reginčeva ulica...). Pomembnejša je še Poštna ulica ki je ena od vpadnic v mesto.

Med kartiranjem mestnih funkcij, smo zelo hitro opazili, da so vse hiše dvonadstropne. Pritlični deli so bili v veliki večini nestanovanski, saj so v njih večinoma locirane trgovine ali druge dejavnosti. Za zgornja nadstropja smo v večini morali ugotoviti le to ali so stanovanjski ali pa so že zapuščeni. Ker so hiše večinoma prenovljene (vsaj v glavnih ulicah), smo včasih zelo težko ugotovili čemu služijo zgornja nadstropja. Ali je zgornji del stanovanjski ali pa je propadel, smo tako najlažje ugotovili po rožah na okenskih policah ali po zavesah. V stranskih ulicah, pa so bile hiše veliko bolj zanemarjene in neurejene, kot od tistih v glavnih ulicah.

S kartiranjem in analizo le-tega smo tako prišli do naslednjih rezultatov:

V starem mestnem jedru, se v večini stavb v pritličnem prostoru, nahaja trgovina. Največ teh trgovin je v glavni, Prešernovi ulici in tudi na obeh trgih, kar je popolnoma razumljivo, saj so ti deli najbolj dostopni in obljudeni. V grobem te trgovine predstavljajo približno 44 % vseh stavb v mestu, vendar praviloma res zavzemajo le pritlični del. Smo pa tudi v teh ulicah opazili začetke opuščanja teh trgovin, kar je še bolj opazno v stranskih ulicah, saj se večina trgovin sedaj seli v novonastale trgovske centre, ki so ljudem lažje dostopni. V stranskih ulicah je zaradi tega "trenda" veliko pritličnih prostorov zapuščenih ali pa jih oddajajo v najem.

Obrti je v mestnem jedru zelo malo, čeprav bi bilo glede na tradicijo pričakovati več le-teh. Opazili smo le par frizerjev ali pa šiviljstev, ki delujejo kot obrt in še te so povečini "skrite" v stranskih ulicah.

Barov in gostinskih obratov je glede na velikost mesta delo veliko. Že samo na Maistrovem trgu imamo pet stavb, ki opravljajo gostinsko funkcijo. Tudi v stranskih ulicah smo našli stavbe z barom ali restavracijo. Okvirno vsi gostinski obrati v starem mestnem jedru predstavljajo približno 13 %, kar je takoj za trgovinami in stanovanji.

Bank in zavarovalnic je v mestu pet. Od tega sta dve banki in zavarovalnica postavljene pred Maistrovim trgom, oziroma pred samim prihodom v mesto, kar je za tiste stranke ki nimajo namena v mesto bolj priročno. V strogem mestnem jedru smo potem opazili le še eno banko v Prešernovi in eno v Tavčarjevi ulici.

Opazili smo tudi veliko javnih stavb, kar se mi zdi za mestno jedro popolnoma razumljivo. Med te stavbe, ki upravljajo javno funkcijo smo šteli cerkev, pošto, študijsko knjižnico, razne javne zavode in kulturno zaščitene stavbe, ki so povečini spremenjene v muzeje.

Cele stavbe ob glavnih ulicah in trgih niso bile nikoli v celoti stanovanjske. Stanovanja so bila praviloma samo v zgornjem nadstropju ali pa je bila cela stavba stanovanjska. Nikjer nismo opazili, da bi bil spodnji del stanovanjski, zgornji del pa bi opravljal katero drugo funkcijo, kar je seveda zaradi priročnosti popolnoma razumljivo. Stavbe, ki so bile v celoti stanovanjske, so se pojavljale le v nekaterih stranskih ulicah in še to zelo poredko. Če pa zgornji del ni bil stanovanjski, pa je bil zapuščen. To je bilo na zunaj zelo težko ugotoviti. Menim da je v resnici zapuščenih veliko več stanovanj v mestu, kot smo to vrisali v tloris, saj življenje v mestnem jedru danes ne prinaša nobenih prednosti več.

Nekaj stavb je tudi popolnoma zapuščenih. Ni zapuščen samo stanovanjski ali pritlični del, ampak je zapuščena celotna zgradba.

Do vse večjega zapuščanja stavb v mestnem jedru prihaja zaradi novozgrajenih trgovskih centrov, ki so bolj dostopni, omogočajo več parkirnih mest, večjo izbiro in tako zagotavljajo boljše poslovanje trgovin. Veliko trgovin se je iz samega mestnega jedra preselilo ravno v te trgovske centre, prostori v mestu pa so tako postali opuščeni. Ob takem življenjskem ritmu, dandanes nihče več nima časa iskati parkirnega mesta in se potem peš odpraviti v mesto. In ta trend propadanja se bo v starem mestnem jedru Kranja še kar nadaljeval, kar je tudi razvidno po vse manjšem številu ljudi, ki se sprehajajo skozi samo mesto.

DELEŽ FUNKCIJ STAVB:

